

H. C. Andersen - Eventyr 133: Peiter, Peter og Peer. Et eventyr. (1868) Originalversion. Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel pga. såkaldt konverterings-divergens; læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.	H. C. Andersen - Eventyr 133: Peiter, Peter og Peer. Et eventyr (1868) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret) Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel pga. såkaldt konverterings-divergens; læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.
Det er utroligt Alt, hvad Børn i vor Tid vide! man veed næsten ikke mere, hvad de ikke vide. At Storken har hentet dem fra Brønden eller Mølledammen og bragt dem som Smaa til Fader og Moder, er nu saa gammel en Historie, at de ikke troe paa den, og det er dog den eneste rigtige. Men hvorledes komme de Smaa i Mølledammen og Brønden? Ja, det veed ikke Enhver, men Nogle vide det dog. Har Du rigtig betragtet Himlen i en stjerneklar Nat, seet de mange Stjerneskud, det er som en Stjerne faldt og forsvandt! De Lærdeste kunne ikke forklare, hvad de ikke selv vide; men det kan forklares, naar man veed det. Det er som et lille Julelys faldt fra Himlen og slukkedes; det er en Sjæle-Gnist fra Vorherre, som farer ned mod Jorden, og idet den kommer ind i vor tættere, tunge Luft, svinder Glandsen, der bliver kun, hvad vore Øine ikke mægte at see, thi det er Noget langt finere end vor Luft, det er et Himmelbarn, der sendes, en lille Engel, men uden Vinger, den Lille skal jo blive Mennske; stille glider den gennem Luften, og Vinden bærer den hen i en Blomst; det kan nu være i en Natviol, i en Fandens Mælkebøtte, i en Rose eller i en Begnellike; der ligger den og sunder sig. Luftig og let er den, en Flue kan flyve med den, sagtens en Bi, og de komme skiftevis og søge efter det Søde i Blomsten; ligger nu Luftbarnet dem i	Det er utroligt hvad børn i vor tid ved! Man ved næsten ikke mere, hvad de ikke ved! At storken har hentet dem fra brønden eller mølledammen og bragt dem som små til deres far og mor, er nu så gammel en historie, at de ikke tror på den, selvom det jo er den eneste rigtige! Men hvordan kommer de små i mølledammen og brønden? Ja, det ved ikke enhver, men nogle ved det dog. Har du rigtig betragtet himlen på en stjerneklar nat, set de mange stjernesud, det er som en stjerne faldt ned og forsvandt! De lærdeste kan ikke forklare, hvad de ikke selv ved; men dette kan forklares, når man ved det: Det er som et lille julelys faldt fra himlen og slukkedes; det er en sjælegnist fra Vorherre, som farer ned mod jorden, og når den kommer ind i vor tættere, tunge luft, svinder glansen, der bliver kun tilbage, hvad vore øjne ikke magter at se, for det er noget langt finere end vores luft, det er et himmelbarn, der sendes, en lille engel, men uden vinger, den lille skal jo blive menneske; stille glider den gennem luften, og vinden bærer den hen i en blomst; det kan være i en natviol, i en fandens mælkebøtte, i en rose eller i en rødlig tjærenellike; der ligger den og sunder sig. Luftig og let er den, en flue kan flyve med den, en bi kan også, og de kommer skiftevis og søger efter det søde i blomsten, og hvis nu luftbarnet ligger dem i vejen, så sparker de det ikke ud, det nænner de ikke, de lægger det hen i

Veien, saa sparke de det ikke ud, det nænne de ikke, de lægge det hen i Solen i et Aakandeblad, og derfra kravler og kryber det ned i Vandet, hvor det sover og voxer, til Storken kan see det og hente det til en Menneske-Familie, som ønsker sig en sød lille En; men hvor sød eller ikke, beroer paa om den Lille har drukket af det klare Væld, eller om der er kommet Mudder og Andemad i Vrangstruben; det gjør saa jordisk. Storken tager uden Vrag den Første, han seer. En kommer i et godt Huus til mageløse Forældre, en Anden kommer til haarde Folk i stor Elendighed, det havde været meget bedre at blive i Mølledammen.

De Smaa huske slet ikke, hvad de drømte under Aakandebladet, hvor om Aftenen Frøerne sang for dem: "Koax, koax! strax, strax!" det betyder i Menneske-Sproget: "Ville I nu see, I kunne sove og drømme!" De kunne heller ikke huske, i hvilken Blomst de først laae, eller hvorledes den duftede, og dog er der Noget hos dem, naar de blive voxne Mennesker, som siger: "den Blomst holde vi meest af!" og det er den, de laae i som Luftbørn.

Storken bliver en meget gammel Fugl, og altid give han Agt paa, hvorledes det gaaer de Smaa, han har bragt, og hvorledes de skikke sig i Verden; han kan rigtignok ikke gjøre Noget for dem eller forandre deres Vilkaar, han har sin egen Familie at sørge for, men han slipper dem aldrig af Tanke.

Jeg kjender en gammel, meget honnet Stork, som har store Forkundskaber og har hentet flere Smaa og veed deres Historie, hvori der altid er lidt Mudder og Andemad fra Mølledammen. Jeg bad ham at fortælle en lille Levnetsbeskrivelse af En af dem, og saa sagde han, at jeg skulde faae tre for een fra Peitersens Huus.

Det var en særdeles net Familie, Peitersens; Manden var en af Byens to og tredive Mænd, og det var en Udmærkelse; han levede for de To og Tredive og gik op i de To og Tredive. Her kom Storken og bragte en lille Peiter, det blev Barnet kaldt. Næste Aar kom Storken igjen med En til, ham kaldte de Peter, og da den Tredie blev bragt, fik han Navnet Peer, thi i Navnene Peiter-Peter-Peer ligger Navnet Peitersen.

-

solen i et åkandeblad, og derfra kravler og kryber det ned i vandet, hvor det sover og vokser, [ind](#)til storken kan se det og hente det til en menneskefamilie, som ønsker sig en sød lille en; men hvor sød eller ikke-[sød barnet er](#), beror på om den lille har drukket af det klare [vand](#), eller om [det har fået](#) mudder og andemad i vrangstruben – [i den gale hals](#); det gør så jordisk! Storken tager uden [at vælge og](#) vrage den første, han ser. En kommer i et godt hus til mageløse forældre, en anden kommer til hårde folk i stor elendighed; det havde været meget bedre at blive i mølledammen.

-

De små husker slet ikke, hvad de drømte under åkandebladet, hvor om aftenen frøerne sang for dem: "[Koaks-koaks! Straks-straks!](#)", og det betyder [på](#) menneskesprog: "[Vil I nu se at falde i søvn](#) og drømme!" De kan heller ikke huske, i hvilken blomst de først lå, eller [hvordan](#) den duftede, og dog er der noget hos dem, når de bliver voksne mennesker, som siger: "[Dén](#) blomst holder [jeg](#) mest af!" – og det er den, de lå i som luftbørn.

Storken bliver en meget gammel fugl, og altid [holder han øje med](#), [hvordan](#) det går de små, han har bragt [ud](#), og hvordan [det går dem](#) i verden; han kan rigtignok ikke gøre noget for dem eller forandre deres vilkår, han har sin egen familie at sørge for, men han slipper dem aldrig af tanke.

-

Jeg kender en gammel, meget [fornem](#) stork, som har store forkundskaber og har hentet flere små og [kender](#) deres historie, hvor der [jo](#) altid er lidt mudder og andemad fra mølledammen. Jeg bad ham at fortælle en lille levnedbeskrivelse af en af dem, og så sagde han, at jeg skulle få "[tre](#) for een", fra *Peitersens* hus.

Det var en særdeles [god](#) familie, *Peitersens*; Manden var en af "[byens toogtredve mænd](#)", [borgerrepræsentanterne](#), og det var en udmærkelse; han levede [og åndede](#) for de toogtredve og gik [meget](#) op i de toogtredve. Her kom storken og bragte en lille *Peiter*, det blev barnet kaldt. Næste år kom storken igen med en til, ham kaldte de *Peter*, og da den tredje blev bragt, fik han navnet *Peer*, [for](#) i navnene *Peiter-Peter-Peer* ligger navnet *Peitersen*.

Det var altsaa tre Brødre, tre Stjernes kud, vuggede hver i sin Blomst, lagt hen under Aakandebladet i Møllendammen og derfra af Storken bragt til Familien Peitersen, hvis Huus ligger paa Hjørnet, hvor Du nok veed. De voxte op i Krop og Tanke, og saa vilde de være Noget endnu mere end de to og tredive Mænd. Peiter sagde, at han vilde være Røver. Han havde seet Komedien om "Fra Diavolo" og bestemt sig for Røverhaandværket som det Yndigste i Verden. Peter vilde være Skraldemand, og Peer, der var saa sød og saa artig en Dreng, buttet og rund, men bed sine Negle af, det var hans eneste Feil, Peer vilde være "Fa'er". Det sagde nu hver, naar man spurgte dem: hvad de vilde være i Verden. Og saa kom de i Skole. En blev Dux, og En blev Fux, og En kom midt imellem, men derfor kunde de jo være lige gode og lige kloge, og det vare de, sagde deres meget indsigtfulde Forældre. De kom paa Børnebal; de røge Cigarer, naar Ingen saae det; de toge til i Kundskab og Kjendskab. Peiter var fra lille af stridig, som jo en Røver maa være; han var en meget uartig Dreng, men det kom af, sagde Moderen, at han led af Orm; uartige Børn have altid Orm: Mudder i Maven. Hans Stivhed og Stridighed gik en Dag ud over Moderens nye Silkekjole!" "Stød ikke til Kaffebordet, mit Guds Lam!" havde hun sagt. "Du kunde vælte Flødepotten, og jeg faae Stænk paa min nye Silkekjole!" Og det "Guds Lam" tog med fast Haand om Flødepotten og heldte med fast Haand Fløden lige i Skjødets paa Mama, der ikke kunde lade være at sige: "Lam! Lam! det var ikke besindigt, Lam!" Men Villie havde Barnet, maatte hun indrømme. Villie viser Charakter, og det er saa lovende for en Moder. Han kunde ganske vist være bleven Røver, men blev det ikke lige efter Ordet; han kom bare til at see ud som Røver: gik med bulet Hat, bar Hals og lange, løse Haar; han skulde være Kunstner, men kom kun i Klæderne, saae dertil ud som en Stokrose; alle de Mennesker, han tegnede, saae ud som Stokroser, saa lange vare	Det var altså tre brødre, tre stjernes kud, vugget hver i sin blomst, lagt hen under åkandebladet i mølledammen og derfra af storken bragt til familien <i>Peitersen</i>, hvis hus ligger på hjørnet, ved du nok. De voksede op i både krop og tanke, og så ville de være noget endnu mere end de toogtredve mænd. <i>Peiter</i> sagde, at han ville være "røver". Han havde set komedien om "<i>Fra Diavolo</i>" og bestemt sig for røverhåndværket som det bedste i verden. <i>Peter</i> ville være skraldemand, og <i>Peer</i>, der var så sød og så artig en dreng, buttet og rund – men bed negle, det var hans eneste fejl – <i>Peer</i> ville være "far". Dette sagde nu hver især, når man spurgte dem hvad de ville være i verden. Og så kom de i skole. En blev duksedreng, og en blev ballademager, og en kom midt imellem, men derfor kunne de jo være lige gode og lige kloge, og det var de, sagde deres meget indsigtfulde forældre. De kom til børnebal; de røg cigarer, når ingen så det; de tog til i både kundskab og kendskab. - Peiter var fra lille af stridig, som jo en røver må være; han var en meget uartig dreng, men det kom af, sagde moderen, at han led af orm i maven; uartige børn har altid orm: mudder i maven. Hans stivhed og stridighed gik en dag ud over moderens nye silkekjole. "Stød nu ikke til kaffebordet, mit Guds lam!" havde hun sagt. "Du kunne vælte flødepotten, og jeg kunne få stænk på min nye silkekjole!" Og det "Guds lam" tog med fast hånd om flødepotten og hældte med fast hånd fløden lige i skødet på mama, der ikke kunne lade være at sige: "Lam! lam! Det var ikke besindigt, lam!" Men vilje havde barnet, måtte hun indrømme. Vilje viser karakter, og dét er så lovende for en moder. Han kunne ganske vist være blevet røver, men blev det ikke lige i bogstavelig betydning; han kom bare til at se ud som en røver: han gik med bulet hat, bar hals og lange, løse hår; han skulle være kunstmaler, men nåede kun til kunstnertøjet, og så desuden ud som en stokrose, og alle de mennesker, han tegnede, så ud som
--	---

de. Han holdt meget af den Blomst, han havde ogsaa ligget i en Stokrose, sagde Storken.

-

Peter havde ligget i en Smørblomst. Han saa smørret ud om Mundvigerne, var gul i Skindet, man maatte troe, at blev han skaaret i Kinden, da kom der Smør ud. Han var som født til Smørkræmmer, og kunde have været sit eget Skilt, men inderlig, saadan inden i sig var han "Skraldemand": han var den musikalske Deel af den Peitersenske Familie, "men nok for dem Allesammen!" sagde Naboerne. Han lavede sytten nye Polkaer i een Uge og satte dem sammen til en Opera med Trompet og Skralde; fy, hvor den var deilig!

Peer var hvid og rød, lille og almindelig; han havde ligget i en Gaaseurt. Aldrig slog han fra sig, naar de andre Dreng bankede ham, han sagde, at han var den Fornuftigste, og den Fornuftigste giver altid efter. Han samlede først paa Grifler, siden paa Segl, saa fik han sig et lille Naturaliekabinet, hvori var Skelettet af en Hundesteile, tre blindfødte Rotteunger i Spiritus og en udstoppet Muldvarp. Peer havde Sands for det Videnskabelige og Øie for Naturen, og det var fornøjeligt for Forældrene og for Peer med. Han gik heller i Skoven end i Skolen, heller i Naturen end i Optugtelsen; hans Brødre vare allerede forlovede, da han endnu levede for at fuldstændiggjøre sin Samling af Vandfugleæg. Han vidste snart meget mere om Dyrene end om Menneskene, ja meente, at vi ikke kunde naa op til Dyret i det, vi sætte høiest: Kjærlighed. Han saa, at naar Hun-Nattergalen rugede paa sine Æg, sad Fa'er-Nattergal og sang hele Natten for sin lille Kone: "Kluk! kluk! zi zi! lo lo li!" Det kunde Peer aldrig have udført eller hengivet sig til. Naar Storkemo'er laa med Unger i Reden, stod Storkefa'er hele Natten paa eet Been paa Tagryggen, Peer kunde ikke have staaet saaledes en Time. Og da han en Dag betragtede Edderkoppens Væv og hvad der sad i den, saa opgav han aldeles Ægtestanden. Hr. Edderkop væver for at fange ubetænksomme Fluer, unge og gamle, blodfyldte og vindtørre, han lever for at væve og ernære sin Familie, men Madame Edderkop lever ene og alene for Fatter. Hun æder ham op af bare Kjærlighed, hun æder hans

stokroser, så lange var de. Han holdt meget af den blomst, han havde også ligget i en stokrose, sagde storken.

Peter havde ligget i en smørblomst. Han så smørret ud om mundvigene, var gul i skindet, man måtte tro, at hvis han blev skåret i kinden, da kom der smør ud! Han var som født til at blive smørhandler, og kunne have været sit eget butiksskilt, men inderligt, sådan inden i sig, var han skraldemand; han var dog den musikalske del af den peitersenske familie, "og musikalsk nok for dem alle sammen!" sagde naboerne. Han lavede sytten nye polkaer på en uge og satte dem sammen til en opera med både trompet og skralde; uh, hvor den var dejlig!

Peer var hvid og rød, lille og almindelig; han havde ligget i en gåseurt, den blomst der også hedder tusindfryd eller bellis. Aldrig slog han fra sig, når de andre drenge bankede ham, han sagde, at han var den fornuftigste, og den fornuftigste giver altid efter. Han samlede først på skrivepenne, siden på segl, så fik han sig et lille naturalie-kabinet med skelettet af en hundestejle, tre blindfødte rotteunger i spiritus og en udstoppet muldvarp. Peer havde sans for det videnskabelige og øje for naturen, og det var fornøjeligt for forældrene og for Peer med. Han gik hellere i skoven end i skolen, hellere ud i naturen end op i opdragelsen; hans brødre var allerede forlovede, da han stadig levede for at fuldstændiggjøre sin samling af vandfugleæg. Han vidste snart meget mere om dyrene end om menneskene, ja mente, at vi ikke kunne nå op til dyrene i det, vi sætter højest: kærlighed. Han så, at når hun-nattergalen rugede på sine æg, sad far-nattergal og sang hele natten for sin lille kone: "Kluk-kluk! Zi-zi! Lo-lo-li!" Det kunne Peer aldrig have udført eller hengivet sig til. Når storkemor lå med unger i reden, stod storkefar hele natten på ét ben på tagryggen, Peer kunne ikke have stået sådan bare en time. Og da han en dag betragtede edderkoppens væv og hvad der sad i det, så opgav han aldeles tanken om ægteskab. Hr. Edderkop væver for at fange ubetænksomme fluer, unge og gamle, blodfyldte og vindtørre, han lever kun for at væve og ernære sin familie, men madame Edderkop lever ene og alene for fatter. Hun æder ham op af bare

Hjerte, hans Hoved, hans Mave, kun hans lange, tynde Been blive tilbage i Spindelvæven, hvor han sad med Næringssorger for hele Familien. Det er den rene Sandhed lige ud af Naturhistorien. Det saae Peer, det tænkte han over, "saaledes at elskes af sin Kone, ædes af hende i voldsom Kjærlighed. Nei! saa vidt driver intet Menneske det; og vilde det være ønskeligt?" Peer besluttede aldrig at gifte sig! aldrig at give eller tage et Kys, det kunde see ud som det første Skridt til Ægttestanden. Men et Kys fik han dog, det, vi Alle faae, Dødens store Smækkys. Naar vi have levet længe nok, faaer Døden Ordre: "Kys væk!" og saa er Mennesket væk; der lysner fra Vorherre et Solblink, saa stærkt, at det bliver En sort for Øinene; Menneskesjælen, der kom som et Stjernes kud, flyver igen hen som et Stjernes kud, men ikke for at hvile i en Blomst eller drømme under et Aakandeblad; den har vigtigere Ting for, den flyver ind i det store Evighedsland, men hvorledes der er og seer ud, kunde Ingen sige. Ingen har seet derind, ikke engang Storken, ihvor langt han end seer og ihvor Meget han end veed; han vidste nu heller ikke det Mindste mere om Peer, men derimod om Peiter og Peter, men dem havde jeg hørt Nok om, og det har Du vel ogsaa; saa sagde jeg Storken Tak for denne Gang; men nu forlanger han for denne lille, almindelig Historie tre Frøer og en Snoge-Unge, han tager Betaling i Levnetsmidler. Vil Du betale? Jeg vil ikke! Jeg har hverken Frøer eller Snoge-Unger.	kærlighed, hun æder hans hjerte, hans hoved, hans mave, kun hans lange, tynde ben bliver tilbage i spindelvævet, hvor han før sad med forsørgelsessorger for hele familien. Det er den rene sandhed, lige ud af naturhistorien. Det så <i>Peer</i>, det tænkte han over, "at elskes af sin kone på den måde, ædes af hende i voldsom kærlighed. Nej! Så vidt driver intet menneske det; og ville det også være ønskeligt?" <i>Peer</i> besluttede aldrig at gifte sig, aldrig at give eller tage et kys, det kunne se ud som det første skridt ind i ægttestanden. Men ét kys fik han dog, det, vi alle får: Dødens store smækkys. Når vi har levet længe nok, får <i>Døden</i> ordre: "Kys væk!" – og så er mennesket væk; der lysner fra <i>Vorherre</i> et solblink, så stærkt, at det bliver sort for øjnene af én; menneskesjælen, der kom som et stjernes kud, flyver igen hen som et stjernes kud, men ikke for at hvile i en blomst eller drømme under et åkandeblad; den har nu vigtigere ting for: den flyver ind i det store Evigheds-land, men hvordan der er og ser ud der, kunne ingen sige. Ingen har set derind, ikke engang storken, så langt han end kan se og så meget han end ved; han vidste nu heller ikke det mindste mere om <i>Peer</i>, men derimod om <i>Peiter</i> og <i>Peter</i>, men dem havde jeg hørt nok om, og det har du vel også, og så sagde jeg storken tak for denne gang; men nu forlanger han for denne lille, almindelig historie tre frøer og en snogeunge, han tager betaling i levnedsmidler. Vil du betale? Jeg vil ikke! Jeg har hverken frøer eller snogeunger.
Originalteksten, bragt her mhp. sammenligning med ændringerne i 2019-versionen, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte 'digitale fejl' i disse ældre online-originaler. Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/20101103141246/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/index.htm	Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©

--	--